

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Adventsgebed

*"Och, dat Gij de hemelen scheurdet,
dat Gij nederkwaamt..."*

Jesaja 64:1a

Het feest van de komst van Gods Zoon in het vlees is dichtbij gekomen. We hopen binnenkort weer te luisteren naar de boodschap, die ons spreekt van Gods onpeilbare liefde, die het liefste heeft gegeven, wat Hij had. In dat wondere geschenk wordt de weg gepredikt voor een verloren zondaars-geslacht om uit vrije genade met God verzoend te worden. De Kerk onder het Oude Testament heeft naar deze komst uitgezien. Telkens weer opnieuw beluisteren we het uitzien, het verlangen, het verwachten van die Kerk, omdat alleen in het ingrijpen Gods in Christus de vervulling van haar heil en leven te vinden is. We zouden het ook zo kunnen zeggen: die Kerk heeft gedurig weer opnieuw het Adventsgebed mogen kennen en beoefenen. "Het gebed is het geheim van Gods Sion, het teken van Gods volk." Dat gebed heeft op zichzelf geen verdienste. Het is niet om het gebed, dat de Heere Zijn heil schenkt. Alleen Goddelijk ontfermen en welbehagen zijn het, waarom God het doet. Toch doet de Heere het niet buiten het gebed om. Hij laat Zijn Geest zuchten door het gebed van Zijn kerk heen naar de vervulling van Zijn Goddelijke beloften om met heimwee de komst van Gods heil in Christus te verwachten. En nu blijft het gebed ook ná de komst van Christus in de kribbe het geheim van Gods Sion en het teken van Gods volk. De geboorte van Christus in Bethlehem behoeft zich en zal zich niet herhalen. De vrucht van dat komen Gods éénmaal zal echter niet vreemd blijven in het leven van Gods Kerk van alle tijden. Hij komt met Zijn

heil in het hart en leven van de Zijnen. Maar Hij bereidt daar plaats voor door Zijn Heilige Geest in de weg van het gebed. Van het gebed, dat worstelt en zucht om de komst van Gods heil: "och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt..."

We beluisteren het Adventsgebed in één van de meest bewogen gebeden uit Gods Woord. De profeet Jesaja bidt er dan als tolk van Sion tot God. Het smeek- en boetegebed klinkt vanaf de puinhopen. De noodtoestand is ontzettend groot. Het volk moest wegens de zonden in ballingschap gevoerd worden. De stad en de tempel zijn verwoest door de vijanden. We horen uit de mond van deze bidder de klacht: "Uw heilige steden zijn een woestijn geworden, Sion is een woestijn geworden, Jeruzalem een verwoesting. Ons heilig en ons heerlijk huis, waarin onze vaders U loofden, is met vuur verbrand en al onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden..." Wat moet er toch van Sion terecht komen? De puinhopen zijn stille getuigen van haar ellende en haar jammerstaat. En toch niet alleen stille getuigen! Immers de stem van het gebed klinkt vanaf de puinhopen. Uit de diepten der ellende is het roepen tot God. Worstelend leven is het teken ook hiervan, dat God Zijn Sion nog niet geheel aan de ellende onder Zijn toorn heeft prijsgegeven. Ja, juist die bange ellende door de roede van Gods ongenoegen heeft God als het middel gebruikt om het gebed naar boven te drijven. Dat gebed erkent: wij zijn wederspanning geweest, waard om verstoten te worden. Dat gebed pleit op Gods werk, op God Zelf. Dat gebed bidt om de komst van Gods heil van boven in deze woorden. De zaak waarom de smekende bidder vraagt is hier wel tekenend. Hij

vraagt om het scheuren van de hemel, om het nederdalen van God Zelf. Niets minder is dat dan het ingrijpen van God in de grote nood van Sion en dan in Zijn gunst. God kan ook in Zijn toorn de hemel scheuren en neerdalen met de gloed van Zijn gramschap. Dit heeft Hij gedaan toen Hij op de menigvuldige zonden gestraft heeft met het oordeel der verwoesting. 't Gaat hem om de openbaring van gunst, van liefde. Voor Sion is het, dat God Zich teruggetrokken heeft in de hemelen. Een gesloten hemel, waarachter Hij Zijn gunst voor Zijn Kerk verborgen houdt. En dat verdiend! Die nood is niet vreemd voor het ontdekte zondaarshart. Eigen schuld tegenover de Heere wordt dan verstaan. De levende klacht wordt dan naar boven geperst: tegen U, o Heere, heb ik gezondigd. Een gesloten hemel verdiend. Als het hart van boven gescheurd is, wordt deze levende klacht geleerd. En het erge is maar, dat zovelen daaraan rustig voorbijgaan of er wel over praten in een dode klacht, omdat hun hart niet verbroken is voor God. Maar het verbroken hart vraagt hierom. Om opening van de hemel, om de komst van God Zelf in Zijn gunst. En dit is de taal van het hart, dat naar God bidt. Och, dat Gij... In dit levend vragen is dit "och" geen lippentaal, maar geboren in het verootmoedigend besef, dat alleen Gods almachtige verlossingsdaad in deze grote nood verandering kan brengen. Zijn Goddelijk doen alléén doet de hemel opengaan en doet Hem nederdalen om Zijn ontferming opnieuw in Zijn Sion te betonen. En God heeft dit gebed verhoord. De Heere is in gunst tot Zijn Kerk gekomen. In de verlossing van het overblijfsel uit Babel. Oók, ja bijzonder, in de nacht van de geboorte van de Heere Jezus. Een almachtige Gods-daad verheerlijkt in de zending van Zijn Zoon. God scheurde de hemelen en kwam Zelf neer. Dat is tenslotte Kerstfeest. God heeft Zijn volk bezocht met de

opgang uit de hoogte! 't Adventsgebed van de puinhopen, uit de diepte was nog niet verstomd. 't Was geen groot getal, dat gebed beoefende en die het kenden waren zeer weinig in tel bij de groten van het volk. Ze waren er toch door Gods genade: Maria en Jozef, eenvoudige herders, Simeon en Anna en allen, die de verlossing Israëls verwachtten. In verwachtend uitzien hebben ze Gods daad verbeid.

Verrassend is God in al Zijn daden en geschenken. Spreken ze niet van éénzijdige liefde? En verrassend is ook het scheuren van de hemel en het komen Gods in Bethlehem. De hemelen worden geopend, als het Kind in de armoede verschijnt. En uit de geopende hemelen gaan Engelen zingen van wat God gedaan heeft in dit wonder. De ladder Jacobs uit een geopende hemel neergelaten om vrede te schenken aan verlorenen. Wordt dan het Adventsgebed niet vervuld? Sion gaat zingen van Gods verlossend komen. Het wordt gehoord rond de kribbe. De

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

herders vermelden wat God gedaan heeft en straks in Jeruzalem klinkt het lied in de tempel uit de mond van Simeon en Anna. En dat kan alleen, omdat in dit komen Gods het Kind is geschonken, dat de schuld van Sion op Zich neemt en betaalt. In de kribbe komt een Borg, Die door zijn gerechtigheid een schuldig volk onder een geopende hemel van Gods gunst brengt. Kent gij dit Adventsgebed? Werd het reeds werkelijkheid in uw leven, dat ge buiten dit komen Gods in gunst niet meer kon leven?

Een gescheurde hemel wordt op het Kerstfeest verkondigd. Wat een wonder. God had de hemel gesloten kunnen laten, als Hij gedaan had naar de schuld. Nu laat Hij het verloren zondaren bekend maken, dat Hij gedachten des vredes gehad heeft en geen lust heeft gehad in de eeuwige ondergang van Adams kinderen. Wat moest dat wonder ons allen uitdrijven naar de Heere om bij Hem te vragen om ontferming. Deze daad van Goddelijke almacht en liefde moge U op Uw knieën voor God brengen. Voor Hem is niets te wonderlijk. Juist omdat het een daad van Gods almacht is, kan het voor de grootste der zondaren. Vergeet het nooit, dat de prediking van het wonder van de Kerstnacht van uw hand geëist zal worden. Hij wil geven, wat gij niet hebt en Hij wil doen, wat gij niet kunt doen. Dit gebed blijft in Zijn Sion. Zalig als Hij nederdaalt in Christus in het hart van een smekende boeteling. Niet-uit-te-spreken, als Hij Zijn heil wegschenkt. Dan gaan bergen van schuld voor Zijn gunstrijk aangezicht weg. Dan mogen ze door het geloof Hem in Zijn Borgtocht omhelzen om zo te delen in het vriendelijk Aangezicht Gods. En toch blijft dat gebed. Voor ieder van de kinderen Sions persoonlijk. Het leven zinkt telkens in. De ongerechtigheden komen telkens weer uit de verdorvenheid van het vlees op. Het is de Heilige Geest, Die in hen blijft zuchten en door het geloof dit gebed laat beoefenen. Voor het Sion Gods temidden van zoveel duisternis blijft dit gebed nodig. De strijdende Kerk is een Kerk, die gedurig leert worstelen om de doorbreking van Gods heil. Zo ziet dit Adventsgebed temidden van alle verdorvenheden en onvolkomenheden uit naar de komst van de Bruidgom om Sion binnen te leiden in eeuwige heerlijkheid. Dan zal haar gerechtigheid voortkomen als een glans en haar heil als een fakkel, die brandt.

Wijlen Ds. D. Slagboom

Van de administratie

We werden de afgelopen weken verblijd door de opgaven van 13! nieuwe abonnees, waarvan er 5 waren die ons blad voor 1 jaar als geschenkabonnementen van kerkenraden en 1 nieuwe abonnee in Canada. Aan giften voor ons blad ontvingen we f 25,- en voor de school in Dundas f 445,- als opbrengst van de gehouden collecte in de Chr. Geref. Kerk te Vlaardingen. Zowel voor de opgaven van abonnees als voor de ontvangen giften, heel hartelijk dank. *Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.*

Van de redactie

Inhoud

Drs. G.J. Capellen, Ds. M.C. Tanis en Ds. K. Visser vervolgen hun schrijven in deze aflevering van ons blad. We hebben een adventsmeditatie geplaatst van wijlen Ds. D. Slagboom. Zelf hebben we iets geschreven over Ds. W.C. Lamain n.a.v. het pas verschenen boek over zijn leven en werk. Ook in onze kring, met name onder de ouderen, genoot hij immers bekendheid.

Ds. P. van Zonneveld

Zaterdag 20 november jl. waren er velen naar Nunspeet gegaan om Ds. en mevrouw Van Zonneveld met hun familie de hand te drukken in verband met het veertigjarig huwelijks- en ambtsjubileum. Namens de vrienden en de stichting Bewaar het Pand sprak Ds. M.C. Tanis hartelijke woorden. Ds. G. Bouw sprak als plaatselijke predikant van Doornspijk. Ouderling C. Pronk sprak namens de kerkenraad van Scheveningen, waarvan Ds. Van Zonneveld emeritus-predikant is. Ds. Van Zonneveld beantwoordde deze toespraken. Verder waren er vele vrienden en bekenden gekomen uit onze kerken alsook daarbuiten. Het was een goed samenzijn. We wensen Ds. en mevr. Van Zonneveld met de familiekring van harte Gods onmisbare zegen in alle opzichten toe.

Ds. P. den Butter

Er mag heel goede vooruitgang zijn in de gezondheidstoestand van Ds. Den Butter. Het moment nadert al meer dat ambtelijke werkzaamheden weer hervat mogen worden. Na grote zorg is er veel reden tot dankbaarheid jegens de

Heere Die het tot op heden zo wel heeft willen maken.

Ambtsdragersconferentie te Dordrecht

Nu we dit schrijven ligt deze conferentie nog voor ons, als u het leest is deze

bijeenkomst al geweest. In het komende nummer van ons blad hopen we op deze conferentie terug te komen.

AvH

John Brown – “Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven” (25)

Er zijn kinderen Gods die in duisternis verkeren. We hebben gezien hoe Ds. Brown deze mensen geestelijke leiding geeft. Hij wijst hen op Christus, die de Waarheid is. Want alleen als we een goed gebruik van de Heere Jezus maken, krijgen we zuivere denkbeelden van Gods heerlijkheid.

In dit artikel willen we verder ingaan op datgene, wat in het vorige artikel aangesneden is. Alleen in Christus leren we God de Vader kennen. Want hij die Christus ziet, ziet ook de Vader. Johannes 14 vers 9 zegt het heel schoon: “Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader?”

Christus heeft Zichzelf bekendgemaakt in het heilig Evangelie. In Zondag 8 van de Heidelberger Catechismus wordt er gesproken van de Middelaar. In vraag 18 wordt er gevraagd. Maar wie is deze Middelaar die tegelijk waarachtig God en een waarachtig rechtvaardig mens is? Antwoord: Onze Heere Jezus Christus die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is. Vraag 19 luidt: Waaruit weet gij dat? Antwoord: Uit het Heilig Evangelie, hetwelk God Zelf eerstelijk in het Paradijs heeft geopenbaard, en daarna door de heilige patriarchen en profeten, laten verkondigen, en door de offeranden en andere ceremoniën der wet laten voorbeelden en ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld.

De Catechismus stelt een belangrijke vraag: “Waaruit weet gij dat?” Wanneer wij horen van de openbaring van Jezus aan een boetvaardige zondaar, dreigt het gevaar te denken aan visioenen, Godsverschijningen of andere bovenaardse gebeurtenissen. Maar we moeten daar zo niet over denken. Het is bedrog en list van de satan om mensen op deze wijze te bedriegen voor de eeuwigheid. God openbaart Zich aan ons in Zijn Woord. Uit het heilig Evangelie ontvangen wij kennis van Jezus. In de spiegel van het

Evangelie zien wij de heerlijkheid van Jezus als de Christus die de Weg, de Waarheid en het Leven is. Christus komt tot ons in het gewaad van het Evangelie! De Heilige Geest gebruikt het Evangelie om de heerlijkheid en beminlijkheid van de gekruisigde Christus aan een verloren zondaar uit te schilderen en te verklaren. Ds. John Brown zegt van deze Christus dat Hij dé Knecht en de Uitverkorene van de Vader is. In Hem wordt de Vader verheerlijkt. Het gehele werk der zaligheid is op Christus gelegd. Alles is op Hem gefundeerd. In Hem zien wij de heerlijkheid van de Vader. In Christus komen alle stralen van Gods heerlijkheid samen. Hij is het middelpunt ervan; zodat allen die Christus willen gebruiken om hun geestelijke duisternis te verdrijven, zullen bemerken dat het licht hun zielen verlicht. Ze krijgen rechte en betamelijke gedachten en indrukken van God in Christus.

“Wij moeten in alles Christus steeds met ons nemen. Hij moet ons Zijn eigen aangezicht leren kennen en de heerlijke letters van die uitnemende heerlijkheid leren kennen die in Zijn aangezicht te zien is. Hij moet onze Uitlegger zijn!”

Daartoe zal Hij de Geest der wijsheid schenken. De Heilige Geest is het immers die het geloof door het Woord in het hart werkt en gaat wonen in het hart. Hij vervult het hart ook. Dat wil zeggen dat wij dan geleid worden door de Geest in ons denken, in ons spreken en in ons leven. Hij openbaart Christus Zelf in de harten van de gelovigen. Hij maakt dat hart open, ontvankelijk en levend voor het Woord van God. De Geest verricht Zijn werk op een stille manier. Hij doet het op de achtergrond. Hij zal van Zichzelf van spreken. Hij komt niet op de voorgrond, maar Hij is wel Degene Die al deze dingen doet! Het is de Heilige Geest die zicht geeft op de verborgenheden Gods.

We citeren Ds. Brown: “Om deze oorzaak dienen wij door het geloof de beloften van de Geest aan te grijpen,

waardoor wij geestelijker gemaakt mogen worden en ons verstand meer en meer verlicht moge worden om de verborgen merktekenen van de goddelijke majesteit en heerlijkheid te verstaan. In deze gehele oefening dienen wij met vreeze te wandelen en met ons te voeren een indruk van de vreselijke majesteit en heerlijkheid Gods, opdat wij mogen beven en vrezen en ontzet zijn.” Deze heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus kunnen we door de werking van de Heilige Geest in de Schrift lezen. Als de Geest ons verstand verlicht ontdekken we op Gods tijd hoe heerlijk de Schrift getuigt van de heerlijkheid Gods. “En aldus mogen wij geholpen worden om rechte en betamelijke gedachten van God te bekomen.” Nadat Ds. Brown dit verklaard heeft, waarschuwt hij nog voor enkele dingen.

1 Wij moeten niet denken dat wij de Almachtige ooit zullen doorgronden.

2 Ook moeten wij niet denken, dat wij enig stuk van God volmaakt zullen kennen en verstaan. Altijd weer zal blijken dat wij verdorven mensen zijn. En die verdorvenheid is zelfs bij de heerlijkste geestelijke vergezichten niet uitgebannen.

3 Wij moeten ons wachten voor vleeselijke nieuwsgierigheid. Als wij dat niet doen, verdrinken wij.

4 Wij moeten niet dromen van een staat, waarin wij Christus in dit opzicht niet meer nodig zullen hebben. “Ja, ik stel vast dat Hij ons in de heerlijkheid nuttig zal zijn om God te zien; want wat Hij heden is, zal Hij voor eeuwig blijven, God en mens in twee onderscheiden naturen, en één Persoon, en dat kan niet voor niets zijn.

Wanneer wij dit alles op ons in laten werken, hebben wij overvloedige reden ons voor Hem te vernederen in het stof. En te vragen of wij in vreeze en eerbied voor Hem mogen wandelen.

We sluiten af met Psalm 86:6

*Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uwe waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saâm
Tot de vrees van Uwen naam.
HEER', mijn God, ik zal U loven.
Heffen 't ganse hart naar boven;
'k Zal Uw naam en majesteit
Eren tot in eeuwigheid.*

Ds. G.J. Capellen

Leven en werken van Ds. W.C. Lamain (1)

Inleiding

We willen in ons blad enige aandacht geven aan het leven en werk van Ds. W.C. Lamain omdat er zeker onder de ouderen lezers zijn die zijn prediking met zegen beluisterd hebben. Zelf heb ik meerdere mensen gesproken die hem gehoord hebben in Nederland voordat hij naar de overzijde van de Atlantische Oceaan is vertrokken. Later is hij meerdere malen teruggevoerd in ons vaderland om op vele plaatsen het Woord Gods uit te dragen. Achter op het pas verschenen boek over zijn leven en werk staat dat hij geen kerkmuren kende. Dit geeft ons vrijmoedigheid in korte bijdragen enkele zaken uit het nu pas verschenen boek weer te geven. Ds. Lamain heeft zevenendertig jaar in Noord-Amerika mogen arbeiden. Hij was geliefd bij degenen die graag een bevindelijke preek beluisteren.

Franse afkomst

De naam Lamain is geen Nederlandse naam. Deze naam verwijst ons naar Frankrijk en geeft gelegenheid iets uit de geschiedenis van Frankrijk naar voren te brengen. Het voorgeslacht van Ds. Lamain is afkomstig van de Franse hugenoten, dus de voorvaders van de bekende predikant stammen niet uit Nederland, maar zijn van Franse afkomst. Op 1 juli 1695 heeft een voorvader van Ds. Lamain zich laten inschrijven in Rotterdam als vluchteling uit Frankrijk om des geloofs wille. Hij was afkomstig uit een dorpje ten zuidwesten van Parijs en was 24 jaar toen hij in Rotterdam arriveerde. In Frankrijk waren er diverse golven van vervolging geweest. Het is de eeuwen door waar gebleken wat de Zaligmaker heeft uitgesproken tijdens Zijn omwandeling op aarde. De strijdende Kerk zou in de wereld verdrukking hebben. Christus Zelf is vervolgd geworden, ook Zijn volgelingen zijn vervolgd geworden. Velen zijn in de loop der eeuwen de marteldood gestorven of op een wrede wijze met het zwaard of op een andere wijze gedood. Wie enigszins thuis is in de kerkgeschiedenis weet dat er in augustus 1572 tijdens de beruchte Bartholomeusnacht in Parijs tussen de vijf- en tienduizend hugenoten wreed werden vermoord. Veel hugenoten vluchtten. Na deze eerste uittocht volgde spoedig een tijd van rust. Maar in 1685 braken er opnieuw vervolgin-

gen uit. Een tweede stroom van vluchtelingen kwam op gang. Hieronder was dus ook de voorvader van Ds. Lamain. Terwijl we over deze vervolgingen schrijven, vermenigvuldigen onze gedachten. Ook in Nederland zijn er vervolgingen geweest. Ook in ons land hebben de brandstapels ge-rookt. In onze tijd zien we dat er al minder begrip is voor een levensovertuiging gegrond op Gods Woord.

De verdraagzaamheid jegens christenen wordt minder. Wat zal ons, wat zal onze kinderen en kleinkinderen nog te wachten staan? Ons vaderland heeft een lange traditie als het gaat over het gastvrij opvangen van hen die om der wille van hun geloofsovertuiging vervolgd werden. Dit geldt tot in onze dagen toe. Er zijn immers nog landen waar christenen hun leven niet zeker zijn. Ook aan hen dient gastvrij onderdak verleend te worden. Op deze wijze is dus het voorgeslacht van Ds. Lamain in ons land terechtgekomen. Alles onder de voorzienigheid van God. Sinds 1824 woonde het geslacht Lamain in Zeeland, in de plaats Kamperland.

Godvrezende betovergrootmoeder

In 1878 verscheen een boekje over de betovergrootmoeder van Ds. Lamain, Neeltje van Noppen, getiteld: "Het godvruchtig leven en sterven eener beproefde christin." Het was geschreven door haar zoon en schoonzoon. Zij had al jong indrukken van dood en eeuwigheid. Op 25-jarige leeftijd ondervond zij wat in Psalm 116 staat: 'De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis. Maar ik riep den Naam des HEEREN aan, zeggende:

Och HEERE, bevrijd mijn ziel.' De Heere openbaarde Zich aan haar hart met deze woorden: 'Zie, het lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.' Zij mocht zien op de Heere Jezus. Een deur der hoop was haar ontsloten. Maar ze was zeer bekommerd of die dierbare Heiland haar Deel wel was, na veel worstelingen heeft het Gode behaagd Zijn Zoon in haar te openbaren. Zij kreeg zo'n vrijmoedige toegang tot de Vader in Christus door de Heilige Geest, dat zij kon zeggen: 'Abba, Vader!' Waar hoorde de betovergrootmoeder van Ds. Lamain kerkelijk bij? Neeltje van Noppen en haar man sloten zich aan bij de Afscheiding in 1836. Neeltje overleed in de ouderdom van zesentachtig jaar. De Heere heeft Zijn beloften die Hij aan haar gedaan had vervuld. Het was haar beloofd dat haar zaad menigvuldig zou wezen. Zij zou een talrijk nageslacht krijgen. Dikwijls was ze echter bevreesd voor een vroegtijdige dood. Ook toen haar zevende kind geboren stond te worden was ze bevreesd te zullen sterven. Maar de Heere troostte haar vanuit Zijn Woord: 'In zes benauwdheden zal Hij u verlossen, en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren.' Ook haar was beloofd dat zij in ouderdom ten grave zou komen. Ze zou dus een hoge leeftijd bereiken. Bij haar overlijden waren er in totaal honderdvijfenzestig kinderen, klein- en achterkleinkinderen. De Heere heeft Zijn beloften waargemaakt. Beloften geven werkzaamheden aan de troon der genade. We denken hierbij aan Psalm 119 vers 25 (berijmd):

*Gedenk aan 't woord gesproken tot Uw knecht,
waarop Gij mij verwachting hebt gegeven;
Dit is mijn troost, in druk mij toegelegd;
Dit leert mijn ziel u achteraan te kleven;
Al 't geen Uw mond aan mij had toegezegd,
Gaf aan mijn hart vertroosting, geest en leven.*

Ds. A. van Heteren

Ten spijt van satan: Gods werk zál gelukken! (8)

Satan zit niet stil. Wanneer hij dit doet, heeft hij daarmee een bedoeling. Op een bepaald moment zal hij zijn slag slaan. Hij is immers de grote vijand van de Heere. En daar hij het werk van de Heere niet kan vernietigen, stelt hij alles in het werk het te bestrijden en de werkers des Heeren te ontmoedigen, zodat zij aflaten om verder te gaan. Het bouwbesluit van de volksvergadering werd bekend. De leiders van de oppositie werden actief. De wapens in het arsenaal van de satan werden

gehaald, namelijk spot en leugenpropaganda. Deze wapens worden ook nu nog gebruikt. Ze raken niet aftands. De woordvoerders zijn bekend. Bij het tweetal, genoemd in vers 10, heeft zich een derde gevoegd: Gesem, de Arabier, waarschijnlijk van Edomietische afkomst. Wanneer we letten op hun nationaliteit, dan behoorde men tot een broedervolk van Israël: Moab, Ammon en Edom. De gezindheid die bij deze volken in het begin was, was na zoveel jaren niet voorbij. De oude

vijandschap kwam weer goed naar boven. Zo is het nog. In het wereldgebeuren wordt het gezien en we kunnen het meemaken dichtbij huis. Hoe het zelfs in de eindtijd zal zijn, wordt door de Heere gezegd. Hij heeft het over vijandschap, haat, vervolging en zelfs zullen gezinsleden elkaar overleveren. Men zal tegen elkaar opstaan, en dat om Hem, Zijn Woord en Zijn dienst.

Ook in Nehemia's tijd werden bespottend en verdachtmaking ingezet. Het eerste wapen is zeer gevaarlijk. De satan hanteert het graag, bijzondere wanneer men bezig is met de kerk, het koninkrijk van de Heere. Zodra de drie vijanden bij Nehemia en de werkers waren, begonnen zij te spotten. "Wat gaan jullie nu doen? Er komt niets van terecht. Laat niet om jullie lachen!" Men probeerde hen ook verdacht en zelfs bang te maken. "Jullie zijn geen werkers, maar rebellen. Jullie komen in opstand tegen de koning".

Bezweek men? Trad er verlamming op? De Heere regeert en Hij liet zien en horen, Wie Hij is. Nehemia wankelde niet. In de kracht van de Heere nam hij het woord. En welk woord deed hij horen? Het staat er zo met nadruk: "Toen gaf ik tot antwoord en zeide tot hen: God van de hemel zal het ons doen gelukken". Opvallend is dat Nehemia niet terugschold. Hij wees ook niet op de permissie, ontvangen van de koning om te herbouwen. Hij wees naar boven, op de almachtige God, de God van de hemel. De hoge God, Die in de hemel woont en troont en de aarde heeft tot een voetbank voor Zijn voeten. En die Heere zal het ons doen gelukken. We zijn niet bezig met een particuliere zaak, maar met de zaak van de Heere. Daar staat Hij voor in. Die vaste overtuiging had Nehemia. Vandaar dat het geen grootsprekerij was toen hij beleed: Hij zal het ons doen gelukken. Krachtig was hij tegenover de vijanden en ootmoedig voor de Heere. Zo was het leven van Nehemia. We lezen ervan in hoofdstuk 1. De daad van de Heere in zijn hart en 's Heeren leiding in zijn leven hebben hem verkwikt en gesterkt. Het gaf hem de zekerheid dat het met het werk niet zou misgaan. Het kon ook niet, want de Heere is de Uitdenker, de Opdrachtgever en de Volvoerder.

Wat kan dat ook vandaag moed geven om verder te gaan. Het dienstwerk gaat niet stuk, of loopt ten einde. Zo voor het oog kan het soms lijken, want de macht van de satan is groot en de zuigkracht van de wereld sterk. Echter, de Heere staat voor Zijn werk in. Het

komt goed, Nehemia weet het. De muren herrijzen. De stad zal weer stad Gods zijn; de tempel woon- en werkplaats van de Heere. Wanneer we denken aan Paulus' schrijven aan de Korinthiërs, wijst hij ook op 's Heeren werk, dat voltooid zal worden. Hij zegt: Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij". Door hem werd Gods Kerk vergeleken met een groenende akker, met een uit de grond oprijzend bouwwerk. Er moest nog veel gebeuren en het zou nog een tijd duren voor het tot oogsten kwam, of voor het hele gebouw kon opgeleverd worden. Maar het begin was er. De Kerk is een reeds beplante en wel besproeiende akker, vol beloften van een rijke oogst. Zij is een reeds begonnen bouwwerk en het is een lust te zien, hoe dit gebouw bezig is boven de grond te komen. De voltooiing zal komen. Daar was Nehemia ook van overtuigd, al zag hij nu alleen maar ruïnes en puinhopen.

De Heere geeft zelfs, al wordt er voor het oog niets van gezien het geloofslied: Ik weet, hoe 't vast gebouw van Uw gunstbewijzen, naar Uw gemaakt bestek, in eeuwig zal rijzen; zo min de hemel ooit uit zijn stand zal wijken, zo min zal Uw trouw ooit wank'len of bezwijken. En de geloofstaal: Wij, Zijn knechten zullen ons opmaken en bouwen. Het geloof door de liefde werkend, dreef hen tot arbeiden. Het zich inzetten voor de Heere, Zijn stad, Zijn tempel, Zijn eer en verheerlijking. Die ijver, die bezieling voor 's Heeren Naam en zaak, voor Zijn Christus moge onder ons zijn. De vraag mag niet ontbreken, wat is mijn drijfveer om ambtelijk bezig te zijn? Waar jaag

ik naar op de zondag of in de week? Ik geloof dat het dringend nodig is, dat ambtsdragers zich daarop bezinnen en staan naar de ijver van de Heere Jezus, waar Paulus veel van kende, zodat hij ook met zekerheid kon zeggen: Gods medearbeiders zijn wij. Met dit woord beweerde hij niet, dat God de Heere niet zonder de mens kan tot volbrenging van Zijn werk. Van een samenwerkingsverband is geen sprake, maar Hij schakelt mensen in. De Heere gebruikt arbeiders. Onbekwaam, maar bevoegd en bekwaam gemaakt door Hem. Deze wetenschap bezat Nehemia. De Heere zal straks uitspreken: Het is geschied. Het doel is bereikt. En Zijn knechten zullen zich verblijden. En hoe zal het gaan met de vijanden? In Gods vrucht laat Nehemia horen: Maar gijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem. Tegenwerkers zullen in de heilige stad geen duimbreed grond bezitten. Hun woning zal ontbreken. Onder de burgers worden ze niet geteld. Ze worden buitengesloten. Hier is de profetie van de toekomst. Van het Jeruzalem Gods staat beschreven: En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen spreekt. In de stad zullen alleen zijn, allen die weet hebben van genade en het heil van Sion zoeken. Die bidden:

*Uw koninkrijk koom' toch, o HEERE;
Ai, werp de troon des satans neer;
Regeer ons door Uw Geest en Woord;
Uw lof word' eens alom gehoord,
En d'aarde met Uw vrees vervuld,
Totdat G'Uw rijk volmaken zult.*

Ds. M.C. Tanis

Voor de Jeugd

Misschien heb jij je afgevraagd of je in deze moeilijke tijd als jongere de HEERE kunt vrezen. Je komt toch in een isolement terecht? Alle banen zijn niet meer toegankelijk, vanwege de 24-uurseconomie. De geestelijke atmosfeer in onze samenleving wordt toch bepaald door allerlei anti-christelijke activiteiten? Ik wil je aandacht vestigen op iemand die in een dergelijke positie, toch overeind bleef staan door de vrees des HEEREN. Het is Obadja, de hofmeester van de goddeloze koning Achab.

Zijn kracht

Als je 1 Koningen 18 vers 1-20 goed doorleest, moet je wel onder de indruk komen van Obadja's belijdenis.

Immers hij had geen gemakkelijke positie. Hij had het beheer in het paleis van Achab, die getrouwd was met Izébel. Zij had de Baälsdienst ingevoerd en er voor gezorgd dat alle restanten, die nog herinnerden aan de HEERE en Zijn dienst, uit het gezichtsveld waren verdwenen. Het was een wonder dat Obadja zijn ontslag nog niet had gekregen, immers Gods Woord zegt van hem: 'en Obadja was de HEERE zeer vrezende' (1 Kon.18:3). En later zegt hij tegen Elia: 'ik uw knecht nu vrees de HEERE van mijn jonkheid af' (1 Kon.18:12). Daardoor kon Obadja zich handhaven aan het hof van Achab. Wat is dat de HEERE vrezen? Het is geen slaafse vrees. Dat is een

vorm van angst. Dan zien we God als een harde meester, die ons beloont en straft. We werken voor God om de hemel te verdienen. (Ook wel knechtelijke vrees genoemd) Of we zijn bang om in de hel te komen. Deze vrees mist de liefde tot God en zal uiteindelijk van God afdrijven. Bij Obadja is het kinderlijke vrees. Dat wil zeggen een beminnen van God, diep respect en ontzag hebben voor God, hartelijk je zonden bekend maken bij God, gelovig de toevlucht nemen tot God, een verlangen hebben om God te eren en te gehoorzamen in alle dingen. Je kunt veel over de vreze des HEEREN lezen in het boek Spreuken. Ik zal jullie een paar teksten aanreiken, zoek ze eens op en denk er over na:

- de vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid (Spreuken 1:7)
- de vreze des HEEREN haat het kwade, de hoogmoed, enz. (Spreuken 8:13)
- de vreze des HEEREN geeft bescherming en veiligheid (Spreuken 14:26)
- de vreze des HEEREN is een fontein van leven (Spreuken 14:27)

Zo kon Obadja zich in zijn omgeving handhaven. Hij stond aan vele verzoeken bloot, bijvoorbeeld om op de dag des HEEREN te moeten werken (zondagsarbeid), om mee te doen met de Baälsfeesten van Izébel (onverantwoorde personeelsfeesten), om vanwege de eenzame positie moedeloos te worden. Toch gaf hij zijn baan aan het hof van Achab niet op. Hij wist zich geroepen tot een zeer belangrijke taak.

Zijn taak

Obadja onderwierp zich aan Achab en beschaamde zijn vertrouwen niet. Toch lag achter dit alles een sterk roepingsbesef om dienstbaar te zijn voor de HEERE en Zijn dienst. Hij zal geprobeerd hebben om remmend te werken bij de invoering van de Baälsdienst. Hij zal gebeden hebben om een geestelijke opwekking. Hij bewees dit door in het geheim 100 profeten des HEEREN te onderhouden. We kunnen dat lezen in 1 Koningen 18: 4 'Want het geschiedde als Izébel de profeten des HEEREN uitroeide, dat Obadja honderd profeten nam en verborg hen bij vijftig in een spelonk en onderhield hen met brood en water.' Het was geen goedkoop geloof bij Obadja. Hij moest er heel wat voor hebben. Immers dit gebeurde in een tijd van schaarste, van droogte en met gevaar voor zijn eigen leven. De vreze des HEEREN zorgde ervoor dat hij

geen angst had voor de dood, dat hij zich verantwoordelijk voelde voor het levensonderhoud van de profeten. Diep in zijn hart leefde de hoop op een herstel van de dienst des HEEREN in Israël. Zijn hoop werd niet bepaald door de omstandigheden, maar door de beloften Gods. God heeft daar Zijn goedkeuring aan gegeven.

Dat komt vooral uit in de ontmoeting die Obadja heeft met Elia. Terwijl Obadja op zoek is naar water voor de paarden van Achab, staat opeens Elia voor hem. Obadja moet tegen Achab zeggen, dat hij Elia heeft gezien. Elia zal zich aan Achab laten zien. Obadja ontmoet in Elia het Woord van God. God komt terug. Obadja mag als eerste daarvan getuige zijn.

Hij mag het begin van een geestelijke reformatie aankondigen. Het zou het begin worden van het doden van vele Baälprofeten, het herstellen van het altaar des HEEREN, het zenden van grote regenbuien. De vreze des HEEREN gaat grote taken niet uit de weg. Zij zal grote gedachten van God koesteren. Zij zal haarfijn kunnen signaleren of het werk des HEEREN zich aankondigt. Laten we de HEERE vragen om deze gave. Is het ontbreken van de vreze des HEEREN misschien de oorzaak van onze ingezonkenheid? Komt het daardoor, dat we zo gemakkelijk toegeven aan de tijdgeest? Is dat de reden, dat de strijd lust bij ons ontbreekt? Laten wij, jong en oud ons daarop bezinnen. Ik hoop dat je jaloers bent geworden op Obadja. De Heilige Geest geve dat jij net als Obadja mag worden. Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser, Werkendam

Deputaten Geestelijke Verzorging Militairen der Chr. Geref. Kerken in Nederland

Deputaten wil lezers oproepen om aan één of meerdere personen wat te sturen, waaruit een stuk medeleven blijkt aan hen die uitgezonden zijn. Het sturen van een kaart of brief naar een militair kost 80 cent en voor het sturen van een kaart of brief naar een burger geldt de PTT tarieven.

Burgers in het buitenland

Fam. A. Bakker
Pevidal, 82270 Montalzat, Frankrijk

Fam. R. van de Berg
SIL, P.O. Berrimah
Darwin NT 0828, Australië

Fam. van de Berg
C-O Sil,
BP 1299 Yaoundé, Cameroun

R. Bokhorst
Sickenbergerstrasse 6
37242 Bad Sooden-Allendorf (BRD)

Nicolaas Jan en Winnie Brandsma
p/a Min. van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, 2500 EB 's-Gravenhage

J.W. van Bree
Cho 9090 resort
App. 2031 Curacao

Fam. W. Chandra
Teratai xII/K9
Tanjung Barat Indah
Jakarta, selatan Indonesia

Mevr. E. Dis van
NEM-office
PO Box 31927
91322 Jerusalem Israël

Jolanda Dubois
Om-ships, Logos II
Postfach 1565
D-74819 Mosbach Duitsland

A.I.M. international (I-S)
t.a.v. B.M. Dijkstra
P.O. Box 21171 Nairobi, Kenya

Bert en Nel Eigenbrood
61017 Perticara (PS)
Novafeltria, Italië

Fam. Ellens
Hoflangerstrasse 133, D 81735 Munchen
Duitsland, Tel: 0049-8968890220

Fam. Emmink
137 Mitchellstraat
6530 George, Zuid Afrika

Fam. Ellens
Hoflangerstrasse 133
D 81735 Munchen, Duitsland

I.J. Fatseas-Schaart
80100 Livadi
Kythera, Griekenland

B.J. Grevers
p/a Min. van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061, 2500 EB 's-Gravenhage

Fam. Griffioen
Road 2 Travistock
Ontario NOB 2 RO, Canada

B. van Grootheest
C/o ZOA-LOA PDR
P.O. Box 4224, Vientiane
LAO PDR (Laos)

Fam. Ter Haar
Nkhoma Hospital
P.O. Box 48, Nkhoma, Malawi

C. Hannam-van Beek
BLK 350, woodland ave 3
11-99, Singapore, 730350

H.F. Holtrust
Lenniki 1a
80091 Parnu Estonia, Estland

Hulsman C.
4 street 12b flat 1
el-Maadi, Cairo Egypt
e-mail: jourcoop@intouch.com
Tel: 002023753424

Nannie van Iperen
ZOA Refuge Care
P.O. Box 359
Phnom Penh, Cambodja

Fam. J. Kamminga
P.O. Box 70730
NDOLA, Zambia

Caroline Kleinjan,
p/a Dotterbloem 21
3333 GP Zwijndrecht

Mark en Cora Kewel
Kumi Hospital
PO Box 9, Kumi-Uganda

Jannie Kruize
Private Box Q7759
Mutare, Zimbabwe

Marleen en John Madinda-van der
Stelt
St-Philips, Theological College

P.O. Box 26, Kongwa, Tanzania

Fam. L.M. van der Meiden
Expatriatmail
Shell Gabon FIT
Postbus 245, 2501 CE Den Haag

Wim Meinen
p/a Fam. Van Rossum
Wainuta-Morton
Mains Road
Morton Mains
R.D. 1 invercargill, New Zealand

J. Niewold
12 Rue des Hautins
F01630 Saint Genis-Povilly, France

A van Onselen
Box 11759, Windhoek 9000, Namibië

Fam. Otten
Box 14 "hoop voor Albanië"
C-o MAF mail for Tirana
Postfach: 157 CH
5022 Rombach, Zwitserland

P.J. Overduin
C/O INF
P.O. Box 5, Pokhara, Nepal
Terug juli 2000

L. Poort
Wenckeweg 5, 27404 Zeven BRD

Karsten en Irene van Riezen
via Fam. Van Gent
Theeroos 44
3068 BZ Rotterdam

Gert Jan en Sandra Roest
1414 Plantation Cove Dr
Orlando Florida 32810
USA

Christian Roos
P.O. Box 62601
Katutura
Windhoek 9000
Namibië
SW Afrika
Fax: 061 257210

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van
de bemiddeling voor Kraam- en/of
Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig
en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

SEZ

Jongeren...

**Steun
onze
Najaars-
actie!!**

*vragen ook
om lectuur*

Voor inlichtingen of (dia)presentatie over Spanje,
Cuba of Latijns-Amerika: telefoon 0184 - 615543
of 0548 - 521998 of 055 - 3231623

Spaanse Evangelische Zending

Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

postbank: 95200 ■ bank: 2510.99.245

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Werkendam (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, Apeldoorn (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); O. van de Breevaart, H. I. Ambacht; ds. G. Hendriks, Achterberg; drs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

R u i m g e l e g e n

6 en 8 pers. bungalows

(3 sl.k., wasmachine)
en

4/6 pers. stacaravans

(2 sl.k., douche).

Bel voor de folder:

BUNGALOWPARK
De Verrassing

Oosterend TEXEL
0222 - 318391

Verschenen bij:

Drukkerij & Uitgeverij "CEDEE"
Bellamystraat 52, 2985 BB Ridderkerk
Tel/Fax 0180 - 42 77 58

Wijlen Ds. M. Baan. Chr. Ger. Pred.
Een onwedergeborene op zijn best of een
wedergeborene op z'n slechts f 5,95
Nagelaten geschrift van Hendrik Terlouw
Met een voorwoord van wijlen Ds. M.
Hofman f3,95

Vandaag besteld... morgen geleverd!!!!
Ook bij de boekhandel!

't Boekenhoekje

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken
Kinderboeken
Bijbels (Statenvertaling)
Luxe Bijbels met slotjes
Psalmboeken
Verklaringen van Bijbel,
Catechismus e.a.

Theologische werken
Levensbeschrijvingen
Diverse (wens-) kaarten
Cadeau-artikelen
Preekcassettes
Bladmuziek

Openingstijden:

Di t/m Vr. 9.00 - 16.00 uur
Zaterdag 9.00 - 13.00 uur

Let Op: In de maand december
zijn we geopend van ma. t/m za.
van 9.00 - 16.00 uur

Opbrengst t.b.v. Mbuma-zending

Goudenregenstraat 24 - Capelle a/d IJssel - Tel. (010) 442 22 12 - Giro 7230845

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig.
bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht
bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en
19.00 uur. Laat u wel tijdig inschrijven!

Wij zijn verhuisd !

**Thorbeckelaan 15
3362 BL Sliedrecht
Info 0184 - 412461**

IJskoud zonder eten!

Winterhulp 1999

Oude mensen in Oost-Europa moeten van een pensioentje
rondkomen dat nauwelijks genoeg is om de huur te betalen.
Velen hebben zich daarom van de centrale verwarming af
laten sluiten. Ook op het eten moet bezuinigd worden.

Voor f 20,- helpt u ouderen een maand lang aan extra
levensmiddelen en een bijdrage in de verwarmingskosten.

Laat de mensen in Oost-Europa niet in de kou staan!

Giro 3535181 m.v.v. 'winterhulp'

**Stichting
Kom Over En Help**

25 jaar hulp aan kerken en
christenen in Oost-Europa

Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel.: 033-2463208

**Bijbels in
Statenvertaling**

GBS

Psalmboeken in groot en klein formaat

Berijming 1773, met Catechismus en Formulieren:

P20	kunstleer, 7,5 x 11,3 cm	f12,50
P21	kunstleer, 9 x 12 cm	f17,50
P22	goudsnee, 9 x 12 cm	f19,50
P23	zeer duidelijke letter, kunstleer, 10 x 16 cm	f22,50
P24	als P 23, leer, goudsnee	f26,50
P25	kanselpsalmbroek, 14 x 21 cm ook geschikt voor slechtzienden	f37,50

Berijming Datheen, met Catechismus en Formulieren:

P20d	psalmboekje Datheen 7,5 x 11,3 cm, kunstleer, kleursnee	f12,50
P14d	psalmboekje Datheen alle verzen noten 9 x 14 cm	f24,75

Ook zakbijbels met de psalmen van
Datheen verkrijgbaar.
Voor al deze uitgaven kunt u
ook terecht bij de boekhandel.

Gereformeerde Bijbelstichting
Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 610 155

Stuur een kerstgroet naar christenen in de voormalige Sovjetunie

Kerstgroetactie 1999

De lectuur is een belangrijk hulpmiddel bij evangelisatie
en een bemoediging voor de broeders en zusters daar!

U kunt kiezen uit een setje kaarten of een pakketje met
christelijke lectuur. U betaalt alleen de portokosten.

Vraag vandaag nog een pakketje aan !

U kunt natuurlijk ook een financiële bijdrage leveren aan deze actie.

Helpt u mee ?

Giro 41 32 334 o.v.v. lectuur

Stichting Friedensstimme
Postbus 15 • 2800 AA Gouda